

Številka: 0610-12/90-45

### Z a p i s n i k

45. seje Komisije Skupščine Republike Slovenije za ustavna vprašanja, ki je bila v ponedeljek, 6.4.1992, v prostorih Skupščine Republike Slovenije.

Seja se je pričela ob 9.30 uri in je bila zaključena ob 15.30 uri.

Sejo je vodil predsednik komisije dr. France Bučar.

Prisotni: predsednik dr. France Bučar; podpredsednika Vitodrag Pukl in Miran Polrč;  
člani: Tone Anderlič, Roberto Battelli, Ivan Bizjak, Darja Lavtižar Bebler, Andrej Magajna, Borut Pahor, Tone Peršak, dr. Ciril Ribičič, dr. Primož Rode, Vilijem Sekereš, Danijel Starman, dr. Leo Šešerko, Mile Šetinc, dr. Ludvik Toplak, Zdravko Zabukovec, dr. Franc Zagožen, Zvone Žagar;

Odsotni: Ludvik Gumilar, Ciril Kolešnik, Boštjan Kovačič, Mojmir Ocvirk, dr. Rajko Pirnat;

Seji so prisostvovali tudi:

- Miro Cerar, Lojze Janko, dr. Franci Grad, Pavle Svete, Marko Golobič;

Predlagan in sprejet je bil naslednji  
d n e v n i r e d:

1. Potrditev zapisnika 44. seje ustavne komisije;
2. Delovni osnutek:
  - zakona o državnem svetu;
  - zakona o volitvah predsednika republike;

\*\*\*

Razprava na seji komisije je razvidna iz neredigiranega in neavtoriziranega magnetogramskega zapisa te seje.

\*\*\*

člani komisije so s sklicem prejeli naslednja gradiva:  
- delovni osnutek zakona o državnem svetu;

\*\*\*

Predsednik ustavne komisije dr. France Bučar je uvodno pojasnil, da je dne 26. marca 1992 skupaj s predsednikom Vlade Lojzetom Peterletom poslal pismo Nacionalnemu demokratičnemu institutu za mednarodne zadeve (National Democratic Institute for International Affairs) iz Washingtona (ZDA), v katerem sta oba podpisnika navedeni inštitut zaprosila za določene vidike pomoči (svetovanje) pri sestavi nekaterih segmentov volilnega sistema Slovenije. Ob tem je predsednik ugotovil, da je bilo na naslov navedenga inštituta v začetku meseca aprila poslano novo pismo, iz katerega je bilo mogoče sklepati, da je njegovo vsebino podprl tudi on sam, kot predsednik skupščine, česar pa ni storil oziroma je ob predložitvi pisma celo izrecno odklonil svoj sopodpis. S tem drugim pismom, ki ga je poslala navedenemu inštitutu Vlada Republike Slovenije, je bil listi del javnosti, ki se je z vsebino pisma seznanil, ter navedeni inštitut zapeljan v zmotno prepričanje, da je podpisnik pisma tudi predsednik Skupščine in ustavne komisije dr. France Bučar.

Ad 1)

Komisija je potrdila zapisnik 44. seje ustavne komisije v predlaganem besedilu.

Ad 2)

Komisija je sklenila, da bo delovni osnutek zakona o državnem svetu obravnavala po posameznih poglavjih oziroma razdelkih in to le na listih mestih, kjer so določila delovnega osnutka po mnenju članov komisije vprašljiva ali pomanjkljiva. Ob tem je predsednik dr. Bučar opozoril, da je potrebno ločiti sistemski del tega zakona, ki se naj sprejema v parlamentu z dvotretjinsko večino ter preostale določbe, ki so pretežno izvedbene ali "pravno-tehnične" narave ter bi jih veljalo zato sprejeti z navadno večino glasov poslancev. Uvodno pojasnilo k delovnemu osnutku zakona je podal član strokovne skupine g. Golobič.

V razpravi o delovnem osnutku zakona je komisija sprejela naslednje sklepe:

- v 20. členu (ter temu ustrezno v drugih tozadevnih členih) se individualna navedba "Gospodarske zbornice Slovenije" nadomesti s splošnim izrazom "gospodarske zbornice in združenja delodajalcev"; v prehodnih določbah pa naj se kot organizacijo, ki voli predstavnike delodajalcev na prvih volitvah navede tudi "Gospodarska zbornica Slovenije" - pri tem je treba še dodatno preučiti sedanje stanje ter ugotoviti

ali obstoje morebiti še druge zbornice, ki bi jih veljalo navesti kot predstavnike interesov delodajalcev (analogno je potrebno za prve volitve preučiti oziroma upoštevati tudi dejansko stanje glede predstavnikov drugih interesov, ki so zaslopani v državnem svetu, še posebej v zvezi s 27., 28., 31. 50. in 71. členom delovnega osnutka);

- v 27.členu (ter temu ustrezno v drugih tozadevnih členih) se individualni navedbi "Zadružna zveza Slovenije" in "Slovenska kmečka zveza" nadomestita s splošnim izrazom "poklicne organizacije (združenja) kmetov", besedna zveza "Obrtna zbornica Slovenije" pa se nadomesti z ustreznim splošnim izrazom, (npr. stanovska združenja obrtnikov); v prehodnih določbah se kot predstavniki kmetov in obrtnikov na prvih volitvah navedejo tudi zgoraj omenjeni individualizirani subjekti;
- v 28.členu (ter temu ustrezno v drugih tozadevnih členih) se individualni navedbi "Zadružna zveza Slovenije" in "Slovenska kmečka zveza" nadomestita s splošnim izrazom "poklicne združenja kmetov"; v prehodnih določbah se za prve volitve navedeta tudi omenjena individualizirana subjekta;
- v 31.členu (ter temu ustrezno v drugih tozadevnih členih) se individualno navedena "Obrtna zbornica Slovenije" nadomesti s splošnim izrazom "obrtna zbornica v Sloveniji"; v prehodnih določbah se za prve volitve navede tudi "Obrtno zbornico Slovenije";
- v prvi alineji 50.člena (ter temu ustrezno v drugih tozadevnih členih) se beseda "občine" nadomesti z besedama "lokalni skupnosti"; v prehodnih določbah se za prve volitve kot zbori lokalnih enot občin opredelijo "zbori krajevnih skupnosti";

\* Glede volitev predstavnikov lokalnih interesov v državni svet (šesti razdelek drugega poglavja delovnega osnutka zakona) je član komisije dr. Ribičič podal ločeno mnenje. V njem predlaga, da naj zakon, vsaj kot prehodno rešitev (za prve volitve) določi neposredne volitve za predstavnike lokalnih skupnosti v državni svet.

Ločeno mnenje pa je podal tudi g. Žagar, ki predlaga dvofazni - kombinirani način volitev vseh članov državnega sveta. V prvi fazi bi se izvolili predstavniki v 96.členu ustave navedenih interesov na posreden način in to v večjem številu kot ga predvideva ustava (npr. 80 ali 120 predstavnikov), v drugi fazi pa bi se izmed njih na neposreden način izvolilo 40 članov državnega sveta.

- drugi odstavek 71.člena se črta, ker ureja poslovniško materijo;

- zakon mora zagotoviti, da bo mogoče v bodoče njegove posamezne določbe z interpretacijo prilagoditi tistim spremembam v strukturiranosti družbe, ki bodo terjale vstop novih subjektov v interesno sfero, ki jo bodo predstavljali člani državnega sveta. S tem v zvezi so bili primeroma posebej omenjeni sindikati pri čemer je bilo rečeno, da bo potrebno novo nastale sindikate v prihodnje vključiti v zakon, ne da bi le-tega morali spreminjati z dvotretjinsko večino;
- 70.člen naj se dopolni z določbo, da lahko državni svet sodeluje z delovnimi telesi državnega zbora ter jim podaja svoja mnenja.

Ob upoštevanju stališč navedenih v zgornjih alineah je ustavna komisija delovni osnutek zakona o volitvah v državni svet kot celoto sprejela ter zadolžila strokovno delovno skupino, da ga ustrezno spremeni oziroma dopolni v skladu z navedenimi sklepi ustavne komisije.

\* \* \*

V nadaljevanju seje je vodja delovne skupine dr.Franci Grad uvodno pojasnil osnovne značilnosti delovnega osnutka zakona o volitvah predsednika republike ter ugotovil, da ne obstoje bistvene načelne razlike med delovnim osnutkom ter dosedanjo zakonsko ureditvijo te materije (opaznejše odstopanje je vidno le pri razdelku, ki ureja kandidiranje za predsednika republike).

Ustavna komisija je sprejela besedilo delovnega osnutka zakona o volitvah predsednika republike v predlaganem besedilu, pri čemer je dopolnila besedilo 8.člena delovnega osnutka zakona in sicer tako, da se kot predlagatelj kandidator v tem členu izrecno navede tudi "30 poslancev" (to se vnese v drugo vrstico za besedo "organizacije"). Glede besedne zveze "druge politične organizacije", ki jo delovni osnutek zakona vsebuje na več mestih, bo potrebno sprejeti stališče komisije takrat, ko ji bo na vpogled predložen zakon o političnih strankah.

\* \* \*

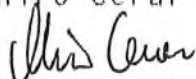
Na pobudo člana komisije g.Starmana je predsednik komisije dr.Bučar na kratko predstavil siluacijo glede volilne zakonodaje kot se je oblikovala med 44. in 45.sejo ustavne komisije. Ugotovil je, da se stanje ni bistveno spremenilo ter da politična koordinacija pod vodstvom dr.Dušana Pluta ni uspela razrešiti preostalih odprtih vprašanj volilnega sistema.

\* \* \*

Komisija je razpravljala tudi o možnosti, da se na podlagi 90.člena ustave Republike Slovenije razpiše zakonodajni referendum o volilnem sistemu. Komisija je sklenila, da naj stranke v koordinaciji, ki jo bo vodil predsednik dr.Bučar, do

konca meseca aprila poskusijo najli lakšno rešitev preostalih odprtih vprašanj volilnega sistema, ki bo v skupščini lahko dobila najmanj dvotretjinsko podporo vseh poslancev. Kolikor do takšnega sporazuma ne bi prišlo, bo komisija posebej preučila možnosti zakonodajnega referenduma o teh vprašanjih. Ob tem pa je potrebno preučiti tudi možnost smiselne uporabe določb veljavnih predpisov o volilvah iz drugega člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije.

S e k r e t a r  
Miro Cerar



P r e d s e d n i k  
dr. France Bužar

